

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
Навчально-науковий інститут педагогіки і психології
Кафедра соціальної педагогіки

Силабус освітнього компоненту

ПРАКТИКА

Назва освітнього компоненту	Практика
Веб-сайт для освітнього компоненту	http://do1.luguniv.edu.ua/
Мета й завдання освітнього компоненту	<p><i>Мета практики</i> – формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота готовності до науково-педагогічної (викладацької) діяльності в закладах вищої освіти.</p> <p><i>Основними завданнями практики є:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - розвиток професійних умінь педагогічної діяльності викладача шляхом залучення здобувачів вищої освіти до виконання різних форм освітньої роботи у ЗВО; - формування умінь щодо планування та організації навчально-методичної роботи викладача (у межах окремого заняття, теми, курсу); - формування уміння будувати освітній процес на засаді використання сучасних методів та засобів навчання; - формування уміння реалізовувати індивідуальну траєкторію розвитку здобувача вищої освіти; - формування готовності до здійснення соціально-гуманітарної роботи зі здобувачами вищої освіти.
Тривалість	9 кредитів, 270 годин
Результати навчання	<p>Практика сприяє формуванню у здобувача третього (освітньо-наукового) ступеня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота таких компетентностей:</p> <p><i>Загальних компетентностей:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність до ініціювання та втілення інновацій для інтеграції науки і практики, розв’язання суспільно значущих проблем. <p><i>Спеціальних компетентностей:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність до побудови тлумачно-інтерпретаційних моделей для пояснення соціальних явищ і процесів, переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійних практик у сфері соціальної роботи. • Здатність до науково-педагогічної (викладацької) діяльності за фахом на основі володіння теорією і методикою викладання соціальної роботи, її навчально-методичного забезпечення. <p><i>Програмні результати навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Обирати та застосовувати інновації для інтеграції науки і практики, розв’язання суспільно значущих проблем. • Будувати тлумачно-інтерпретаційні моделі для пояснення соціальних явищ і процесів, переосмислювати наявні та створювати нові знання та/або професійні практики у сфері

	<p>соціальної роботи</p> <ul style="list-style-type: none"> Здійснювати науково-педагогічну (викладацьку) діяльність за фахом на основі володіння теорією і методикою викладання соціальної роботи, її навчально-методичного забезпечення
Теми	<p><i>I етап – організаційний:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Консультативне засідання кафедр з педагогічної практики з метою ознайомлення з програмою практики, отримання завдань та форм звітності. Обговорення та затвердження програми практики здобувачів з науковим керівником. <p><i>II етап – адаптаційний:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Спостереження за науково-педагогічною діяльністю викладачів кафедри. Вивчення досвіду провідних викладачів університету. Аналітична діяльність щодо вивчення сучасних вітчизняних та зарубіжних стратегій вищої освіти. Аналіз нормативно-правової бази щодо забезпечення освітнього процесу в закладі вищої освіти. <p><i>III етап – викладацький:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Планування, викладання та аналіз результатів власної педагогічної діяльності. Розробка дидактичного супроводу навчальних дисциплін з урахуванням сучасних інноваційних тенденцій розвитку вищої освіти. Обговорення з науковим керівником методики проведення навчальних занять. Самостійне проведення навчальних занять (лекції, практичні заняття). Участь у позааудиторних заходах. Надання індивідуальної допомоги здобувачам вищої освіти. <p><i>IV етап – підсумковий:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Презентація результатів практики на кафедрі. Підготовка та подання звіту про проходження практики.
Орієнтація (на кого розрахований курс)	для третього освітньо-наукового рівня доктор філософії (PhD) спеціальності 231 Соціальна робота
Резюме викладача	Харченко Сергій Якович, завідувач кафедри соціальної педагогіки, доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України
Інформація для підтримання зв'язку з викладачем	<p>Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти третього освітньо-наукового рівня доктор філософії (PhD) спеціальності 231 Соціальна робота можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри соціальної педагогіки, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою: e-mail: hk.sergey@ukr.net</p> <p>Загальне керівництво практикою здобувача покладається на завідувача кафедри, гаранта освітньо-наукової програми, за якою він закріплений.</p> <p>Безпосереднє керівництво практикою, науково-методичне консультування та контроль за проходженням практики здобувача здійснює науковий керівник.</p>
Попередня підготовка	Навчальні дисципліни „Теорія і методика викладання соціальної роботи” (рівень доктор філософії (PhD))
Як навчатися?	Практика є невід’ємною частиною ОНП та обов’язковим елементом у

	<p>підготовці доктора філософії зі спеціальності 231 Соціальна робота. Документи з організації та проведення практики є: наказ про практику, індивідуальні звіти здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти про проходження практики, протоколи засідань відповідних кафедр про затвердження звітів здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня про проходження практики.</p> <p>Під час проходження практики здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зобов'язані:</p> <ul style="list-style-type: none"> - своєчасно прибути на базу практики; - ознайомитися з правилами техніки безпеки, охорони праці, внутрішнього трудового розпорядку закладу та дотримуватися їх; - дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики викладача; - у повному обсязі виконувати передбачені програмою практики завдання; - нести відповідальність за виконану роботу; - своєчасно оформити звітну документацію; - презентувати результати проходження практики на кафедрі.
<p>Навчальні матеріали</p>	<p style="text-align: center;">Рекомендовані джерела:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Бедная В. Б. Навчальна програма дисципліни “Теорія соціальної роботи” (для бакалаврів). К.: МАУП, 2005. 16 с. • Бодненко Д.М., Жильцов О.Б., Лещинський О.Л., Мазур Н.П. Моніторинг навчальної діяльності: навчальний посібник. / Д.М. Бодненко, О.Б. Жильцов, О.Л. Лещинський, Н.П. Мазур. К., 2014. 276 с. • Болюбаш Я.Я. Педагогічне оцінювання і тестування: правила, стандарти, відповідальність / Я. Болюбаш, І. Булах, М. Мруга. К. : Майстер-клас, 2007. 272 с. • Братко М.В. Освітнє середовище вищого навчального закладу: функціональний аспект. <i>Педагогічний процес: теорія і практика</i>. 2015. Вип. 1–2. С. 11–18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2015_1-2_4 • Бойко А., Грига І., Іванова О., Семигіна Т. Методика викладання соціальної роботи та соціальної політики: посіб. для відкрит. навч. / Ред. І. Грига.К., 2003. • Вайнола Р.Х. Навчально-методичний комплекс для студентів магістратури спеціальності 8.040202 “Соціальна робота” з курсу навчальної дисципліни “Методика викладання соціальної роботи”. К.: АПСВ, 2008. 16 с. • Забродська Л. М., Бедная В. Б. Навчальна програма дисципліни “Методика викладання курсу „Соціальна робота”. К.: МАУП, 2004. 15 с. • Іванова І. Б., Тюптя Л. Т. Соціальна робота: методика викладання: навч.-метод. посіб. К., 2011. • Караман О.Л., Юрків Я. І. Використання платформи Moodle під час організації освітнього процесу зі студентами-військовослужбовцями у ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». <i>Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки</i>. 2018. №1(315) березень. С. 24-32. • Караман О. Л. Теоретичні засади підготовки соціального педагога у вищому навчальному закладі. <i>Вісник ЛНУ імені Тараса</i>

Шевченка. Педагогічні науки. 2016. № 1 (298). С. 189 – 197.

- Караман О. Л. Міжнародна й національна нормативно-правова база забезпечення якості вищої освіти. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка Педагогічні науки*. 2016. № 3 (300). С. 15 – 24.
- Клос Л. Значення «Методики викладання соціальної роботи» у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників. *Вісник Львів. ун-ту*. Серія педаг. 2009. Вип. 25. Ч. 4. С. 201–208. URL: <http://surl.li/thxn>
- Козлова Г. М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2014. 200 с. URL: <http://surl.li/thou>
- Лекції з педагогіки вищої школи : навч. посіб. / За ред. В. І. Лозової. 2-е вид., доп. і випр. Харків : «ОБС», 2010. 480 с.
- Лякішева А. В., Грицюк Л. К. Методика викладання навчальних дисциплін соціально-педагогічного напрямку студентам ВНЗ : навч.-метод. посіб. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 504 с.
- Теслюк В. М., Лузан П. Г., Шовкун Л. М. Основи педагогічної майстерності : навч. посіб. К. : ДАККіМ, 2010. 244 с.
- Тюття Л. Т. Соціальна робота: методика викладання : навч.-метод. посіб. / Л. Т. Тюття, І. Б. Іванова. К.: Університет «Україна», 2011. 340 с. URL: <http://surl.li/thrc>
- Харченко С. Я. Активні форми та методи навчання як сучасна педагогічна технологія професійної підготовки соціальних працівників і соціальних педагогів. Педагогічні технології в сучасних наукових дослідженнях: досвід та інновації : монографія. Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2017. С. 6 – 28.
- Харченко С. Я. Інновації в освіті як сучасний педагогічний феномен. Інновації педагогічної освіти в умовах викликів сьогодення: монографія. К. : Талком, 2019. 345 с. С. 7 – 28.
- Шляхтун П. П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін: навч. посіб. К.: Академвидав. 2011. 224 с.
- Яремчук С. С. Методика викладання соціології і соціогуманітарних дисциплін: навч. посіб.. друге вид., переробл. і доповн. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015. 296 с. URL: <http://surl.li/thyd>
- Anastas, J. (2010). *Teaching in Social Work: An Educators' Guide to Theory and Practice*. NEW YORK: Columbia University Press. doi:10.7312/anas11524
- Lynch, M. W. Bengtsson, A. R. & Hollertz, K. (2019). Applying a 'signature pedagogy' in the teaching of critical social work theory and practice. *Social Work Education. The International Journal*, **38** (3), 289-301 <https://doi.org/10.1080/02615479.2018.1498474>
- Ortiz-Hendricks, C., Finch, J. B., & Franks, C. L. (2005). *Learning to teach, teaching to learn: A guide for social work field education*. Alexandria, VA: CSWE Press.

Додаткові ресурси

- Багрій В. Н. Значення «теорії соціальної роботи» у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. Серія : Соціально-педагогічна. 2015. Вип. 25. С. 6–14. URL: <http://surl.li/thyq>
- Інтегрований курс соціальної теорії і практики: навч. посіб. / За

	<p>ред. І. М. Богданової. Одеса: Пальміра, 2005. 538 с.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Караман О. Л. Освітні проблеми громадян у зоні проведення антитерористичної операції <i>Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки</i>. 2015. №2 (291) квітень. Ч. 2. С. 218–225. • Караман О. Л. Напрями і зміст діяльності університету в умовах гібридної війни на Сході України. <i>Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки</i>. 2016. № 6 (303). С. 221 – 231. • Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посіб. Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. Харків: ОВСІ, 2002. 400 с. • Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». URL: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/poloj_praktyka_may2020.pdf • Харченко С. Я. Професійно-правова підготовка майбутніх соціальних педагогів до роботи з людьми з інвалідністю. Збірка матеріалів III Міжвузівського науково-практичного семінару «Актуальні питання підготовки та роботи фахівців соціальної та педагогічної сфер в умовах сучасних соціо-культурних трансформацій» (5 листопада 2015 р., м. Харків). Харків : ХГПА, 2015. С.7–9. 																												
Необхідне устаткування	Наявність мультимедійного обладнання, доступу до мережі Internet.																												
Спільні / індивідуальні види навчальної діяльності	Лекція (оглядова/тематична; лекція-бесіда, лекція-візуалізація) Практичні заняття (презентація / дискусія / повідомлення / виконання вправ та завдань/ самостійна робота з джерелами інформації																												
Форми контролю	<p><i>Методи самоконтролю:</i> уміння самостійно оцінювати рівень виконання завдань.</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> – диференційований залік.</p> <p>Підсумковий контроль є сумою оцінок, отриманих здобувачем за виконання завдань практики. Максимальна оцінка становить 100 балів.</p>																												
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду діяльності)	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="549 1397 916 1456"><i>Вид діяльності здобувача</i></th> <th data-bbox="916 1397 1187 1456"><i>тах. кількість балів за одиницю</i></th> <th data-bbox="1187 1397 1362 1456"><i>Кількість одиниць</i></th> <th data-bbox="1362 1397 1522 1456"><i>Кількість балів</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="549 1456 916 1545">Відвідування й аналіз (за схемою) лекцій викладачів</td> <td data-bbox="916 1456 1187 1545">5</td> <td data-bbox="1187 1456 1362 1545">2</td> <td data-bbox="1362 1456 1522 1545">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="549 1545 916 1666">Відвідування й аналіз (за схемою) практичних / семінарських занять викладачів</td> <td data-bbox="916 1545 1187 1666">5</td> <td data-bbox="1187 1545 1362 1666">2</td> <td data-bbox="1362 1545 1522 1666">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="549 1666 916 1724">Проведення лекційного заняття</td> <td data-bbox="916 1666 1187 1724">10</td> <td data-bbox="1187 1666 1362 1724">3</td> <td data-bbox="1362 1666 1522 1724">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="549 1724 916 1783">Проведення практичного / семінарського заняття.</td> <td data-bbox="916 1724 1187 1783">10</td> <td data-bbox="1187 1724 1362 1783">3</td> <td data-bbox="1362 1724 1522 1783">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="549 1783 916 2002">Розробка завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти / тестових завдань / завдань до модульного контролю / додаткових завдань</td> <td data-bbox="916 1783 1187 2002">10</td> <td data-bbox="1187 1783 1362 2002">2</td> <td data-bbox="1362 1783 1522 2002">20</td> </tr> <tr> <td colspan="3" data-bbox="549 2002 1522 2038" style="text-align: right;"><i>тах. кількість балів</i></td> <td data-bbox="1362 2002 1522 2038">100</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Вид діяльності здобувача</i>	<i>тах. кількість балів за одиницю</i>	<i>Кількість одиниць</i>	<i>Кількість балів</i>	Відвідування й аналіз (за схемою) лекцій викладачів	5	2	10	Відвідування й аналіз (за схемою) практичних / семінарських занять викладачів	5	2	10	Проведення лекційного заняття	10	3	30	Проведення практичного / семінарського заняття.	10	3	30	Розробка завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти / тестових завдань / завдань до модульного контролю / додаткових завдань	10	2	20	<i>тах. кількість балів</i>			100
<i>Вид діяльності здобувача</i>	<i>тах. кількість балів за одиницю</i>	<i>Кількість одиниць</i>	<i>Кількість балів</i>																										
Відвідування й аналіз (за схемою) лекцій викладачів	5	2	10																										
Відвідування й аналіз (за схемою) практичних / семінарських занять викладачів	5	2	10																										
Проведення лекційного заняття	10	3	30																										
Проведення практичного / семінарського заняття.	10	3	30																										
Розробка завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти / тестових завдань / завдань до модульного контролю / додаткових завдань	10	2	20																										
<i>тах. кількість балів</i>			100																										
Формат	Практика передбачає проходження етапів (організаційного,																												

і політика курсу	<p>адаптаційного, викладацького підсумкового), кожен з яких містить виконання певних видів діяльності, форм і методів роботи (консультація, обговорення, спостереження, вивчення досвіду провідних викладачів, аналітична діяльність, планування, викладання, аналіз результатів тощо).</p> <p>Учасники освітнього процесу несуть спільну відповідальність для досягнення мети практики, поважають один одного, неупереджено ставляться до думок і позицій інших щодо тих чи інших питань практики.</p> <p>Науковий керівник консультує здобувача щодо роз'яснення змісту і особливостей виконання завдань з практики, питань, які були недостатньо зрозумілі під час вивчення курсу.</p>
Забезпечення виконання принципів академічної доброчесності	<p>У процесі роботи необхідно дотримуватися Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/polojakademdobro2.pdf), відповідних принципів академічної доброчесності.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Письмові роботи, презентації мають бути авторськими, оригінальними. - Письмові роботи мають бути оформлені згідно встановлених правил, з урахуванням вимог до цитування, подання відповідних покликань. - Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.
Feedback курсу	<p>Зворотній зв'язок здійснюється на основі чату, системи повідомлень на сторінці курсу на освітньому порталі ЛНУ імені Тараса Шевченка</p>